

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către partea vătămată Bulai Mariana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Carp Roman Xxxxxx, născut la xxxxxxxxxxxxxxxx, originar din mun. Xxxxxxx, domiciliat în r-nul Xxxxxxx, s. Xxxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 05.09.2016-21.09.2016
2. instanța de apel: 08.11.2016-18.01.2017
3. instanța de recurs: 12.05.2017-21.06.2017

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 21 septembrie 2016, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Carp Roman Xxxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă acțiunea civilă și s-a încasat din contul lui Carp Roman în beneficiul părții vătămate, Bulai Mariana, prejudiciul material în sumă de 13.900 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Carp R. în perioada de timp 05.02.2012-11.02.2012, aflându-se la domiciliul Marianeii Bulai, situat pe str. Xxxxxxxx, or. Xxxxxx, r-nul Xxxxxxx, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane și folosindu-se de faptul că nu este observat de nimeni, pe ascuns a sustras pașaportul străin pe numele lui Bulai Mariana, la preț de 870 lei, o brățară din aur cu greutatea de 6 grame în valoare de 2.100 lei; un inel de aur de căsătorie cu greutatea de 4 grame, la preț de 1.000 lei; un inel din aur cu pietre „Fionit” de culoare alb-albastre, cu greutatea de 4 grame, la preț de 1.200 lei; un inel din aur în formă de romb, cu greutatea de 5 grame, în valoare de 1.600 lei; un inel din aur cu pietre „Fionit” de culoare albă, cu greutatea de 5 grame, în valoare de 2.500 lei; un lăntișor din aur „Nona” cu greutatea de 4 grame și pandantiv în formă pătrată cu chipul „Maicii Domnului” cu greutatea de 1,5 grame, la prețul total de 2.000 lei; un lăntișor

din aur „Nona” cu greutatea de 4 grame, la preț de 1.500 lei; o cruciuliță din aur, cu masa de 1,5 grame, în valoare de 1.200 lei; o pereche de cercei din aur în formă ovală, cu masa de 2 grame, în valoare de 800 lei, ce aparține lui Bulai M., după ce cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând părții vătămate daună materială în proporții considerabile în valoare de 14.770 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Carp R. a fost calificată *de drept* în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și anume – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Partea vătămată, Bulai Mariana, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în ce privește latura civilă și încasarea din contul lui Carp R. a prejudiciului material în sumă de 28.125 lei.

În motivarea apelului a invocat că:

- sentința adoptată de prima instanță în latura încasării prejudiciului material, în mărime de 13.900 lei, o consideră ca fiind ilegală;

- în cadrul urmăririi penale a indicat costul achitat pentru obiectele din aur sustrase de către inculpat, însă nu este de acord cu faptul, că acestea la momentul furtului au costat 13.900 lei;

- ofițerul de urmărire penală solicitând de la magazinul „Aureola” certificat de cost al obiectelor sustrase la momentul furtului a primit informația conform căreia costul obiectelor sustrase constituie 28.125 lei;

- pe parcursul urmăririi penale nimeni nu i-a explicat drepturile ce le are în cauza dată, în calitate de parte vătămată, inclusiv și dreptul de a fi asistată de un avocat, care i-ar fi explicat ce acte procesuale trebuie de semnat și care urmează să le conteste, de aceea a și semnat totul unde i se indica;

- nu a solicitat suma de 13.900 lei ca prejudiciu pentru obiectele sustrase nici la urmărirea penală și nici în instanța de judecată, solicitând restituirea aurului furat, ceea ce este indicat și în procesul-verbal al ședinței de judecată din 21.09.2016;

- după pronunțarea sentinței a înțeles, că suma de 13.900 lei este prejudiciul material cauzat, ceea ce consideră că este incorect, deoarece aurul este un metal prețios și nu poate fi un gram de aur cu proba 583 la prețuri diferite.

3.2 Inculpat, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri în latura penală, cu stabilirea unei pedepse mai blânde.

În motivarea apelului a invocat că:

- este de acord cu cererea părții vătămate de reevaluare a prețului aurului pe care l-a sustras;

- nu este de acord cu sentința în latura penală, deoarece a recunoscut vina, se căiește de fapta pe care a comis-o, depunând totodată și cerere de examinare a cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod procedură penală;

- nu este de acord cu faptul, că instanța de judecată a luat în considerație și faptul că a fost judecat pentru faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.

(4) Cod penal, cauză care se află la etapa judecării în instanța de apel, adică nu este o hotărâre judecătorească definitivă pe cazul dat;

- infracțiunea săvârșită și prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal, cade sub incidența Legii nr. 210 cu privire la amnistie, iar în baza art. 92 Cod penal poate fi aplicată și o pedeapsă mai blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de partea vătămată, Bulai Mariana, ca nefondat, iar apelul declarat de inculpat a fost respins ca depus peste termen, fiind menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, referitor la invocările părții vătămate, precum că nu este de acord cu încasarea în beneficiul acesteia, din contul inculpatului, a prejudiciului material în mărime de 13.900 lei, solicitând încasarea sumei de 28.125 lei, iar în ședința instanței de apel suma de 36.750 lei, instanța de apel a menționat, că nu pot fi admise, deoarece partea vătămată personal a depus cerere în care a solicitat să fie recunoscută ca parte civilă pe suma de 14.770 lei, sumă care includea și costul pașaportului în mărime de 870 lei (f.d. 27), care ulterior a fost găsit de partea vătămată. Ulterior, Bulai M., prin ordonanța din 20.03.2012 (f.d. 28), a fost recunoscută ca parte civilă pe această sumă.

Tot în acest context, instanța de apel a notat că, conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Astfel, prin rechizitoriu, inculpatul este învinuit de sustragerea bunurilor în sumă de 14.770 lei, suma pentru lucrurile sustrase, inclusiv pașaportul la preț de 870 lei, care ulterior a fost depistat de partea vătămată, suma rămasă fiind de 13.900 lei, ce a și fost încasată prin sentința judecătorească, iar partea vătămată nu a înaintat acțiune civilă cu concretizarea pretențiilor ce le are.

A fost considerată irelevantă invocarea părții vătămate, referitor la faptul că nimeni nu i-a explicat dreptul de a fi asistată de un apărător și nu cunoștea efectele acțiunilor sale, deoarece conform ordonanței din 20.03.2012 privind recunoașterea ca parte vătămată a lui Bulai M., ultimei i-au fost aduse la cunoștință drepturile ce le are contra semnătură (f.d. 25).

Totodată, privitor la apelul declarat de către inculpat, instanța de apel a specificat, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de fond din 21.09.2016 (f.d. 138-139), ședința a avut loc cu prezența tuturor participanților, inclusiv și a inculpatului Carp R. și apărătorul acestuia Pleșca A., dată când a fost pronunțată sentința motivată și explicat modul, și termenul de atac. Potrivit recipisei (f.d. 146), copia sentinței a fost primită personal sub semnătură de către toți participanții la proces la data de 21.09.2016, însă inculpatul a declarat apel abia la data de 18.01.2017, în cadrul ședinței instanței de apel.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis, că nu au fost invocate și nici stabilite careva motive întemeiate de întârziere a depunerii apelului de către inculpat, din care motive a fost respins ca depus peste termen.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată, Bulai Mariana, prin care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat invocă:

- i-au fost sustrase bunuri și anume bijuterii de aur, care la momentul procurării acestora, adică cu 10-15 ani în urmă, aveau un preț de aproximativ 13.900 lei, care la și indicat inițial la urmărirea penală, însă nu a fost efectuată la caz o expertiză pentru a stabili prețul real al acestor bijuterii;

- pe parcursul urmăririi penale în cauza dată, ofițerul de urmărire penală a solicitat de la magazinul „Aureola” un certificat prin care se confirmă costul bijuteriilor la momentul furtului din 11.02.2012 (f.d. 15), potrivit cărora prețul acestora constituia 28.125 lei, astfel din cele menționate de procuror a înțeles că suma prejudiciului material constituie anume această sumă;

- pe tot parcursul examinării acestei cauze penale, atât la urmărirea penală, cât și în instanțele de judecată a solicitat restituirea bijuteriilor, dar nu prețul lor;

- la momentul de față, conform certificatului eliberat de către „Cruzier” SRL din 17.01.2017 și anexat la materialele cauzei, un gram de aur la data de 17.01.2017 costă 980 lei, deci 37,5 grame de aur la momentul de față costă aproximativ 36.750 lei;

- inculpatul urmează să-i restituie 37,5 grame de aur, cu proba 585 sau costul acestor bijuterii la momentul achitării, pentru a avea posibilitate de a-și cumpăra bijuterii echivalente;

- sentința este ilegală, deoarece nu s-a dat apreciere corectă circumstanțelor de fapt și de drept, urmând a fi efectuată o expertiză prin care să se aprecieze corect costului bijuteriilor la momentul condamnării, ce ar duce la modificarea învinuirii inculpatului privind săvârșirea furtului din proporții considerabile, în proporții mari, adică conform art. 186 alin. (4) Cod penal, rezultând din prevederile art. 126 Cod penal;

- instanța de apel nu a luat în considerație cele invocate de către partea vătămată în apelul declarat și a examinat cauza superficial.

În drept, partea vătămată își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referințe privind opinia asupra recursului declarat:

7.1 Procurorul, care a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece erorile invocate nu și-au găsit confirmarea în prezenta speță.

7.2 Inculpatul, care a menționat că în cauza dată au fost admise multiple ilegalități în privința sa în cadrul urmăririi penale și în cadrul judecării cauzei, din care motiv a susținut solicitarea de rejudecare a cauzei, în alt complet de judecată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Din textul recursului declarat, rezultă că autorul îl întemeiază în baza pct. 6), 10) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, unde este prevăzut că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Cu referire la temeiul invocat de recurent și abordat în fața instanței de recurs, prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează, că această normă procesuală, de fapt, stipulează 5 cazuri de casare după cum urmează:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;
- dispozitivul hotărârii este expus neclar;
- instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, din textul recursului declarat nu se atestă o careva argumentare ce ar fi incidentă sub aspectul prezenței vreunui temei pentru recurs din cele prevăzute la norma enunțată mai sus. Respectiv, invocarea normei menționate ca temei pentru recurs, Colegiul penal o apreciază ca fiind una formală și nemotivată, ceea ce este inadmisibil la declararea recursului ordinar.

Mai mult ca atât, analizând hotărârea contestată a instanței de apel, Colegiul consideră, că în prezenta speță instanța de judecată și-a motivat decizia în concordanță cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel aceasta cuprinzând temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la respingerea ca nefondat a apelului declarat de către partea vătămată în prezenta cauză, fiind motivată just adoptarea unei asemenea soluții. Totodată, Colegiul penal atestă, că instanța de apel a respectat și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, expunându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel și prin hotărârea sa a oferit răspunsuri plauzibile, detaliate și argumentate asupra acestora, în coraport cu probele administrate în prezenta speță, ce au fost verificate în ședințele de judecată. Prin urmare, instanța de recurs conchide că temeiul pentru recurs invocat de recurent și prevăzut la pct. 6) alin. (1) Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmarea în prezenta speță.

În partea ce ține de incidența la caz a temeiului de casare - *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, specificat la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură

penală, instanța de recurs menționează, că pentru o atare concluzie, trebuie să se țină cont de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel, și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, rezultă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită. Pe cale de consecință, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, doar atunci când se constată comiterea unei erori de drept, ținându-se seama și de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

Verificând temeinicia criticilor invocate de recurent în sensul enunțat mai sus, Colegiul menționează, că prezenta cauză a fost judecată la cererea inculpatului și apărătorului său (f.d. 128), în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, procedură simplificată ce a fost acceptată prin încheierea Judecătoriei Sîngerei din 14 septembrie 2016 (f.d. 130).

Potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, judecata se face în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, doar dacă inculpatul recunoaște faptele așa cum sunt menționate în rechizitoriu. Adică o condiție indispensabilă impusă de legiuitor în cadrul aplicării procedurii respective, este acel fapt că inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei așa cum a fost reținut în rechizitoriu.

Revenind la prezenta speță, Colegiul penal reține, că inculpatul a fost învinuit de către organul de urmărire penală de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, infracțiune pe care a și recunoscut-o integral, pentru săvârșirea căreia a fost condamnat prin sentința adoptată de către prima instanță. Deci, în prezenta speță, instanța de judecată nu a efectuat o altă încadrare juridică, decât aceea care i-a fost imputată de către partea acuzării.

Cât privește alegațiile părții vătămate, că acțiunile săvârșite de către inculpat urmau a fi încadrate în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, pe motiv că prejudiciul cauzat de către inculpat, prin furt, este unul în proporții mari, Colegiul penal le apreciază ca neîntemeiate. În susținerea raționamentelor sale, instanța de recurs relevă prevederile art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora *temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel*. În cauza dată, chestiunea privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, a fost invocată de către partea vătămată, abia la etapa examinării cauzei în procedura de recurs ordinar, ceea ce potrivit prevederilor legale, menționate mai sus este inadmisibil. Mai mult ca atât, în cazul în care partea vătămată nu era de acord cu calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, urma să-și exprime dezacordul încă la etapa urmăririi penale, însă reieșind din procesele verbale de informare a părții vătămate despre terminarea urmăririi penale și prezentare a materialelor de urmărire penală (f.d. 108, 109), aceasta nu a înaintat careva cereri, demersuri sau obiecții în sensul vizat, fapt ce indică că ultima a acceptat încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpat, efectuată de către organul de urmărire penală. În cele din urmă, Colegiul statuează că temeiul de

casare invocat de recurent și stipulat la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu este incident în cauza dată.

În viziunea instanței de recurs nu și-a găsit confirmarea și nici temeiul de recurs invocat de către partea vătămată și prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece la fel a fost invocat abia la etapa recursului ordinar, fără a fi obiect de discuție în cadrul judecării cauzei în ordine de apel, situație incidentă inadmisibilității în conformitate cu prevederile alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală, precum a fost nominalizat mai sus. Mai mult ca atât, reieșind din conținutul recursului declarat la caz, autorul nici nu aduce careva argumente desfășurate sub aspectul admiterii de către instanțele de fond a careva erori la aplicarea pedepsei ce a fost individualizată contrar prevederilor legale, reducându-și aserțiunile prin prisma viziunii că inculpatul urmează a fi condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, ce prevede o pedeapsă mai aspră decât infracțiunea imputată inculpatului în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, însă asupra acestor critici, instanța de recurs s-a expus mai sus.

Totodată, Colegiul penal remarcă, din textul recursului declarat în cauza dată, că autorul de fapt își exprimă dezacordul cu quantumul prejudiciului material cauzat prin infracțiunea săvârșită de către inculpatul Carp R. și încasat de către prima instanță, valoare a prejudiciului menținută și de către instanța de apel. La acest capitol, Colegiul menționează, că această chestiune a și constituit de fapt cadrul discuției în instanța de apel, asupra căreia această instanță s-a expus argumentat. Prin urmare, instanța de recurs consideră juste concluziile instanței de apel privind respingerea cerințelor părții vătămate de a încasa suma de 28.125 lei, respectiv cea de 36.750 lei, solicitată deja în ședința instanței de apel, deoarece ultima, personal, a semnat cererea adresată organului de urmărire penală, prin care a solicitat recunoașterea ca parte civilă pe suma de 13.900 lei (f.d. 81), iar prin ordonanța din 14.03.2013, partea vătămată Bulai M., a fost recunoscută și în calitate de parte civilă, pentru prejudiciul cauzat în mărime de 13.900 lei, fapt pentru care a semnat, fiindu-i aduse la cunoștință drepturile și obligațiile părții civile în cadrul urmăririi penale, prevăzute de art. 62 Cod de procedură penală (f.d. 80). Ulterior, partea vătămată nu a solicitat modificarea quantumului prejudiciului cauzat prin infracțiunea săvârșită de către inculpatul, Carp R., precum nu a făcut solicitări în acest sens și nici la finisarea urmăririi penale. În atare situație, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, fapt consemnat în prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală. Deci, instanțele de fond nu erau în drept de a depăși limitele învinuirii, iar modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ține de competența procurorului, în condițiile prevăzute de art. 326 Cod de procedură penală, fapt care nu a fost solicitat de către acesta în speța dată.

Nu în ultimul rând, Colegiul remarcă, că partea vătămată, Bulai E., nu este lipsită de dreptul de a se adresa cu acțiune suplimentară, în ordinea procedurii civile, pentru a-și revendica cerințele formulate, în sensul majorării quantumului

prejudiciului material cauzat prin infracțiunea săvârșită de către inculpat, în cazul în care au intervenit circumstanțe noi sau dispune de probe suplimentare.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal statuează că, în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurentul și nu sânt temeiuri de a interveni în sensul casării soluției adoptate de către instanța de apel, fiindcă just au fost calificate acțiunile inculpatului, respectiv fiindu-i stabilită și o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, adoptând o hotărâre motivată în acest sens. Astfel, se concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat în prezenta cauză, deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către partea vătămată Bulai Mariana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Carp Roman XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 12 iulie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie